

Michał Kokowski

Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN

ORCID 0000-0002-5389-9051

Działalność Pracowni Naukoznawstwa Instytutu Historii Nauki PAN w 2021 r.

Research Activity of the Science Studies Research Unit at the Institute for the History of Science PAS in 2021

The article discusses the activities and the most significant achievements of the Science Studies Research Unit at the Institute for the History of Science PAS in 2021. The article focuses on the specificity of the Unit, which proposes both theoretical reflection and practical solutions in the broadly understood field of Science-of-Science and Science and Technology Studies.

Słowa kluczowe: naukoznawstwo, nauka o nauce, badanie nauki i techniki w kontekście historyczno-społeczno-kulturowym

Keywords: science of science, science and technology studies

1. Wprowadzenie

Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN jest nietypową w Polsce jednostką naukową, jedyną bowiem posługującą się nazwą „naukoznawstwo” i prowadzącą badania zarówno teoretyczne, jak i praktyczne z zakresu naukoznawstwa.

Termin naukoznawstwo rozumiany jest w Pracowni w szerokim tego słowa znaczeniu: zarówno jako metanauka – nauka o nauce (*science of science*), jak i jako badanie nauki i techniki w kontekście współczesnym, historycznym, kulturowym i społecznym (*science and technology studies*) w kraju i za granicą.

W 2021 r. w placówce tej byli afiliowani: prof. dr hab. Stefan Zamecki (emeryt), mgr Dorota Kozłowska (asystent), mgr / dr Mateusz Hubner (asystent od 14 grudnia 2020 r.; dr od 9 listopada 2021 r., adiunkt od 16 grudnia 2021 r.) oraz prof. dr hab. Michał Kokowski (kierownik).

2. Działalność mgr Doroty Kozłowskiej

W 2021 r. mgr Dorota Kozłowska kontynuowała pracę nad stworzeniem bieżącej bibliografii historii nauki polskiej (w oparciu o publikowaną w latach 1970–2007 *Bieżącą bibliografię historii nauki* – wkładki do „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki”)¹.

Efektom tej pracy było opublikowanie artykułu w czasopiśmie „Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki” (nr 2/2021) i przygotowanie dwóch referatów: jednego wspólnie z dr Janem Kozakowskim (Biblioteka IHN PAN), przedstawionego podczas 26th International Congress of History and Technology, International Union of History and Philosophy of Science and Technology (Praga, 25–31 lipca 2021 r.)² i drugiego samodzielnie, przedstawionego na Seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”³.

Prace te zainspirowały mgr Kozłowską do badania pokrewnej tematyki: bieżącej bibliografii historii nauki zamieszczanej od 1913 r. przez kwartalnik „Isis”. Podjęła ona próbę prześledzenia i omówienia obecności polskich autorów i ich prac z dziedziny historii nauki (zarówno artykułów recenzowanych na ten temat, jak i tylko tytułów) w tej bibliografii. Badania te zostaną zwieńczone serią artykułów na ten temat.

Obok działalności badawczej mgr Kozłowska zajmowała się prowadzeniem działalności wydawniczej IHN PAN (wydawcy wpisanego na ministerialną listę wydawnictw naukowych)⁴, a także pełniła funkcje: Sekretarza Zespołu Historii Kartografii przy Instytucie Historii Nauki PAN (od 2011 r.), zastępcy redaktora naczelnego czasopisma „Nauka Polska. Jej Potrzeby Organizacja i Rozwój” (od 2021 r.; w latach 2014–2020 sekretarza) oraz członka redakcji czasopisma „Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki” (od 2002 r.).

3. Działalność mgr. / dr. Mateusza Hübnera

W 2021 r. mgr Mateusz Hübner (członek Towarzystwa Naukowego w Toruniu od 28 listopada 2016 r. i członek Komisji Historii Nauki PAU od 26 stycznia 2021 r.) kontynuował badania Funduszu Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego (FKN): ukończył dysertację doktorską⁵ i przedstawił na ten temat dwa referaty na konferencjach krajowych i jeden e-po-

- 1 Należy podkreślić, że bibliografie ogólne i dziedzinowe stanowią bardzo ważne narzędzie w pracy badawczej historyków, w tym historyków nauki, gdyż ich używanie wspomaga właściwe cytowanie bibliografii i prowadzenie rzetelnych badań naukowych. Choć w obecnych czasach jest to bardzo zaniedbane zagadnienie, budowanie takich narzędzi jest dużym dokonaniem naukowym.
- 2 D. Kozłowska, *Bibliografia historii nauki i techniki za 2020 rok (wybór)*, „Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki” 2021, z. 2, s. 429–471; J. Kozakowski, D. Kozłowska, *Bibliography of the History of Science at the Institute for the History of Science of the Polish Academy of Sciences*. 26th International Congress of History and Technology, International Union of History and Philosophy of Science and Technology: “Giants and Dwarfs in Science, Technology and Medicine”, Division of History of Science and Technology of the International Union of History and Philosophy of Science and Technology (IUHPST/DHST) (Praga, 25–31.07.2021 r.) [referat].
- 3 D. Kozłowska, *Bibliografia bieżąca historii nauki w Instytucie Historii Nauki PAN*, Seminarium (online) „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, 25.10.2021 r. (Organizator: Pracownia Naukoznawstwa, Instytut Historii Nauki PAN) [referat].
- 4 Unikatowy Identyfikator Wydawnictwa 31000, poziom I – 80 punktów: zob. Minister Edukacji i Nauki, Komunikat Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe, www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/komunikat-ministra-edukacji-i-nauki-w-sprawie-wykazu-wydawnictw-publicujacych-recenzowane-monografie-naukowe [dostęp 10.06.2022].
- 5 M. Hübner, *Fundusz Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego – zamysł i realizacja*, rozprawa doktorska, promotor: prof. dr hab. Jarosław Kłaczek, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Nauk Historycznych, Toruń 2021.

ster podczas 26th International Congress of History and Technology, International Union of History and Philosophy of Science and Technology (Praga, 25–31 lipca 2021 r.)⁶.

Fundusz był pozaministerialną państwową instytucją ukierunkowaną na popieranie twórczości naukowej, artystycznej i literackiej; czynił to w oparciu o zasiłki i stypendia, kierowane do instytucji, towarzystw, wydawnictw oraz indywidualnych odbiorców. Powstał przy Prezydium Rady Ministrów w 1928 r. Po wybuchu II wojny światowej był reaktywowany w warunkach emigracyjnych i zaprzestał działalności w Wielkiej Brytanii w 1947 r.

Zasługą dr. Hübnera jest wypełnienie luki w dotychczasowym stanie badań Funduszu, przedstawił bowiem pierwsze monograficzne opracowanie poświęcone tej tematyce. W oparciu o liczne dokumenty pozyskane ze zbiorów archiwalnych (krajowych i zagranicznych) i dotychczasową tylko wybiórczą literaturę przedmiotu opisał on szczegółowo: a) różne fazy prac, kierunki działania, proces podejmowania decyzji, trudności i kontrowersje związane z działalnością FKN; b) wyjątkową rolę dyrektora Stanisława Michalskiego, którego decyzje wychodziły poza schemat biurokratycznej polityki rządowej, także w wymiarze kosztów tej działalności; oraz c) dorobek Funduszu.

Ponadto dr Hübner badał kwestię rewindykacji polskich dóbr kultury i nauki z Rosji sowieckiej na mocy traktatu ryskiego z 18 marca 1921 r.⁷; pełnił funkcję sekretarza naukowego konferencji „Zwycięski pokój czy rozejm na pokolenie – traktat ryski z perspektywy 100 lat”, zajmował się popularyzacją nauki⁸ oraz prowadził zajęcia dydaktyczne z historii wychowania i historii myśli pedagogicznej⁹.

- 6 Idem, *Wpływ delegata Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego we Francji, Zygmunta Lubicz Zaleskiego na prace Funduszu Kultury Narodowej w latach 1928–1939*, Seminarium z historii oświaty i dziejów ruchu umysłowego IHN PAN (Warszawa, 25.11.2021 r.) [referat]; idem, *Polska Akademia Umiejętności w relacjach z Funduszem Kultury Narodowej*, Komisja Historii Nauki PAU (Kraków, 27.10.2021 r.) [referat]; idem, *Stanisław Michalski – the Founding Father of the Science of Science*, 26th International Congress of History of Science and Technology: “Giants and Dwarfs in Science, Technology and Medicine”, Division of History of Science and Technology of the International Union of History and Philosophy of Science and Technology (IUHPST/DHST) (Praga, 25–31.07.2021 r.) [e-poster].
- 7 Idem, *Traktat ryski a kwestia rewindykacji polskich dóbr kultury i nauki z Rosji sowieckiej*, Konferencja „Zwycięski pokój czy rozejm na pokolenie – traktat ryski z perspektywy 100 lat”. Organizatorzy: Instytut De Republica, Katedra Historii XIX–XX wieku i Historii Najnowszej UMK w Toruniu oraz Parlamentarny Zespół Miłośników Historii (Warszawa, 20 i 21.09.2021 r.) [referat].
- 8 Idem, *Konstytucja 3 maja 1791 roku i konstytucje II Rzeczypospolitej*, Toruń, Książnica Kopernikańska, 3.05.2021 r. [prelekcja]; M. Hübner i in., *Udział w dyskusji o książce M. Hübnera, Książka Pułkownicy. Rdzeń środowiska piłsudczyków w systemie polityczno-ustrojowym II Rzeczypospolitej* (Warszawa 2020), Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa, 19.05.2021 r.; M. Hübner, J. Lipski, *Pułkownicy. Rdzeń środowiska piłsudczyków w systemie polityczno-ustrojowym II Rzeczypospolitej* (Warszawa 2020), Wywiad z Mateuszem Hübnerem na temat jego książki przeprowadził dr Jędrzej Lipski. Program „#Przystanek Książka. Wydawnictwo IPN”, odc. 12 (ser. 2), Warszawa, Instytut Pamięci Narodowej, 26.05.2021 r., ipn.gov.pl/aktualnosci/144476.Przystanek-Ksiazka-Wydawnictwo-IPN-przedstawia-odcinek-dwunasty-seria-2-26-maja-.html (22 min. 30 sek.–29 min. 45 sek.) [dostęp 10.06.2022]; M. Hübner, R. Dudkiewicz, *Książka Pułkownicy. Rdzeń środowiska piłsudczyków*. Wywiad z Mateuszem Hübnerem, autorem książki, przeprowadził red. Rafał Dudkiewicz, Program „Kulisy historii”, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa, 5.06.2021 r., ipn.gov.pl/aktualnosci/144868.Kulisy-historii-odcinek-17-Pulkownicy-Rden-srodowiska-pilsudczykow-5-czerwca-20.html [dostęp 10.06.2022]; M. Hübner, D. Truszcza, *Książka Pułkownicy. Rdzeń środowiska piłsudczyków w systemie polityczno-ustrojowym II Rzeczypospolitej*, wywiad z Mateuszem Hübnerem przeprowadziła Dorota Truszcza, „Przystanek Historia”, Polskie Radio, Jedynka, 9.06.2021 r.
- 9 Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu, Wydział Finansów i Zarządzania w Toruniu oraz w Bydgoszczy, zajęcia z „Historii wychowania”, ćwiczenia i wykład, 100 godzin (w roku akademickim 2020/2021) i z „Historii myśli pedagogicznej”, nagranie wykładu on-line, 20 godzin.

4. Działalność prof. Michała Kokowskiego

W 2021 r. prof. Michał Kokowski realizował trzy projekty badawcze z zakresu naukoznawstwa.

Pierwszy projekt, pt. „Historia naukoznawstwa w skali międzynarodowej” (kontynuacja), poświęcony był badaniom z zakresu historii naukoznawstwa w różnych krajach. Prof. Kokowski wskazał przełomowe wydarzenia w tej historii, m.in. pokreślił fakt, iż naukoznawstwo jako dyscyplina akademicka powstała w Polsce najpóźniej w 1918 r. z chwilą opublikowania pierwszego tomu czasopisma „Nauka Polska. Jej Potrzeby, Organizacja i Rozwój” (to autorska teza prof. Kokowskiego). Wyniki tych badań zostały opisane w referacie przedstawionym podczas 26th International Congress of the History of Science (Praga, 25–31 lipca 2021 r.)¹⁰.

Drugi projekt, pt. „Boris Hessen i paradoksalna historia historiografii nauki”, poświęcony był analizie treści referatu Borisa Hessena, przedstawionego na Kongresie Historii Nauki i Techniki w Londynie w 1931 r., w świetle autorskiej idei hermeneutyki badawczej opracowanej w rozprawie doktorskiej o T.S. Kuhnie z 1998 r. (wyd. rozsz. w 2001 r. w serii *Studia Copernicana*). Prof. Kokowski opisał genezę referatu Hessena i paradoksalnie żywą recepcję tego referatu w Wielkiej Brytanii i USA przy braku recepcji w ZSRR. Ponadto przedstawił historię życia Borysa Hessena (1893–1936), który był jedną z miliona ofiar czystek stalinowskich oraz wskazał kilka zimnowojennych mitów na temat tej postaci. Wyniki tych badań zostały przedstawione w dwóch referatach, zaprezentowanych podczas 36th S.A. Kugel International School for Sociology of Science and Technology Social Studies of Science: History and the Present” (St. Petersburg, 2 grudnia 2021 r.) i na posiedzeniu wspólnym Komisji Historii Nauki PAU i Pracowni Naukoznawstwa IHN PAN / Seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność” (Kraków – Warszawa, 26 marca 2021 r.), a następnie w artykule naukowym, który ma ukazać się w czasopiśmie „Studia Historiae Scientiarum” (t. 21, 2022)¹¹.

Realizując trzeci projekt, pt. „Racjonalne rozwijanie czasopism naukowych” (kontynuacja), prof. Kokowski sformułował nową ideę *transparentnej* ewaluacji czasopism naukowych, opartą na ocenie standardów wydawniczych. Wyniki tych przemyśleń opisane zostały w dwóch prezentacjach seminaryjnych i w jednym artykule naukowym¹².

10 M. Kokowski, *The Turning Points in the History of Science of Science and Their Current Importance*, 26th International Congress of History of Science and Technology: “Giants and Dwarfs in Science, Technology and Medicine”, Division of History of Science and Technology of the International Union of History and Philosophy of Science and Technology (IUHPST/DHST) (Praga, 25–31.07.2021 r.) [prezentacja].

11 Idem, *Boris Hessen and a Paradoxical History of the Historiography of Science. A Commentary on Hessen’s Famous Paper Delivered at the Second International Congress on the History of Science and Technology in London in 1931*, 36th S.A. Kugel International School for Sociology of Science and Technology Social Studies of Science: History and The Present” (to the 90th Anniversary of the Participation of the Soviet Delegation in the Second International Congress of the History of Science in London) (St. Petersburg, 2–3.12.2021 r.) [prezentacja]; idem, *Boris Hessen i paradoksalna historia historiografii nauki. Komentarz do słynnego referatu Hessena przedstawionego podczas II Międzynarodowego Kongresu Historii Nauki i Techniki w Londynie w 1931 r.*, posiedzenie wspólne Komisji Historii Nauki PAU i Pracowni Naukoznawstwa IHN PAN / Seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, spotkanie online (17.12.2021 r.).

12 Idem, *Problem list czasopism naukowych i pomysł PN IHN PAN nowej listy czasopism naukowych – czasopiśmie z historii i z historii nauki*, Seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN, współorganizatorzy: Komisja Historii Nauki PAU, Komitet Historii Nauki i Techniki PAN (26.02.2021 r.); idem, *Obiektywne mierniki dokonań czasopisma naukowego i kosztów publikacji oraz idea*

Ponadto prof. Kokowski zajmował się praktyczną działalnością na polu naukoznawstwa: organizacją nauki i edytorstwem naukowym.

Po pierwsze, prof. Kokowski powołał do życia ogólnokrajowe Seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, poświęcone problematyce teoretycznej i praktycznej z zakresu naukoznawstwa¹³. W 2021 r. przedstawiono na Seminarium dziewięć referatów, po wygłoszeniu których zawsze towarzyszyły żywe dyskusje. Autorem sześciu referatów był prof. Kokowski; dotyczyły one zagadnień programowych Seminarium, autorskiej idei transparentnej ewaluacji czasopism naukowych opartej na ocenie standardów wydawniczych oraz autorskiej, naukoznawczej krytyki „Narodowego Programu Kopernikańskiego”¹⁴.

Po drugie, prof. Kokowski, pełniąc funkcję przewodniczącego Komisji Historii Nauki PAU, zorganizował w 2021 r. cykliczne posiedzenia naukowe tej Komisji, na których wygłoszono 13 referatów, i uczestniczył w dyskusjach po tych referatach¹⁵.

Po trzecie, prof. Kokowski, pełniąc funkcje redaktora naczelnego, redaktora naukowego, recenzenta, sekretarza oraz webmastera czasopisma „Studia Historiae Scientiarum” (wcześniejsza nazwa „Prace Komisji Historii Nauki PAU”), kontynuował jego rozwijanie. Doprowadziło to do uzyskania w ewaluacji czasopisma w „ICI Master Journal List 2020” noty 120,64 ICV (i pierwszej lokaty wśród czasopism z historii i historii nauki) i 100 punktów¹⁶ w Wykazie czasopism Ministerstwa Edukacji i Nauki, opublikowanym 21 grudnia 2021 r.)¹⁷.

Po czwarte, prof. Kokowski był członkiem Komitetu Programowego międzynarodowej konferencji Dickstein Forum (Kraków, 14–17 września 2021 r.), współorganizowanej m.in. przez Komisję Historii Nauki PAU i International Academy of the History Science.

Ponadto prof. Kokowski kontynuował w 2021 r. swoje badania z historii fizyki i historii dokonań Mikołaja Kopernika.

Zbadał on przeoczone dotąd przez badaczy tej tematyki: a) dwa listy wymienione między Władysławem Natansonem (1864–1937) a Alfredem Landé (1888–1976) na temat wkładu Natansona w powstanie statystyki Bosego–Einsteina i łączące się z tym tematem b)

listy czasopism punktowanych według Pracowni Naukoznawstwa IHN PAN©, Seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność” (26.03.2021 r.); idem, Ewaluacyjna (r)ewolucja czasopism w Polsce, „Studia Historiae Scientiarum” t. 20, 2021, s. 821–858.

13 Seminarium ma stronę internetową w bibliotece cyfrowej Zenodo (CERN): zenodo.org/communities/s-sos-h-t/ [dostęp 10.06.2022]. Zamieszczane tam są prezentacje lub abstrakty referatów.

14 Zob. Załącznik – Lista referatów przedstawionych w 2021 r. na Seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”.

15 Zob. M. Kokowski, *Sprawozdanie Komisji Historii Nauki PAU w roku 2020/2021*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 20, 2021, s. 947–953; idem, *Sprawozdanie Komisji Historii Nauki PAU w roku 2021/2022*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 21, 2022 (w druku); *Komisja Historii Nauki PAU*, Platforma Wymiany Naukowej PAU, pau.krakow.pl/index.php/pl/platforma-wymiany-naukowej-pau/komisje-międzywydziałowe/komisja-historii-nauki [dostęp 10.06.2022].

16 Wbrew głoszonej ideologii punktozy należy przypomnieć, że wskaźniki bibliometryczne i miary punktowe czasopism nie są miarami jakości naukowej artykułów publikowanych w tych czasopismach. Dlatego w ewaluacji dokonań naukowych poszczególnych pracowników naukowych należy analizować treść ich publikacji, a nie zdobyte punkty za te publikacje.

17 Uzyskane w 2021 r. wyniki zostały opisane w dwóch artykułach, każdy w dwóch wersjach językowych po angielsku i po polsku. Zob. M. Kokowski, *Evolutionary Transformation of the Journal. Part 8*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 20, 2021, s. 13–20; idem, *Ewolucyjna transformacja czasopisma. Część 8*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 20, 2021, s. 21–28 (teksty zostały opublikowane 13 września 2021 r.; obejmują okres od października 2020 r. do czerwca 2021 r.); idem, *Evolutionary Transformation of the Journal. Part 9*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 21, 2022 (w druku); idem, *Ewolucyjna transformacja czasopisma. Część 9*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 21, 2022 (w druku) (teksty obejmują okres od września/października 2021 r. do czerwca 2022 r.).

trzy publikacje Landégo. Oryginalne wyniki opisane zostały w referacie przedstawianym na konferencji Dickstein Forum i w artykule opublikowanym w czasopiśmie „Studia Historiae Scientiarum” (w dwóch wersjach językowych, po angielsku i po polsku, różniących się częściowo zakresem treści)¹⁸.

Wspólnie ze współpracownikiem i uczniem, dr. Georgem Borskim, matematykiem i informatykiem oraz miłośnikiem historii i filozofii nauki z Stichting „De Rebus”, Foundation for the History and Philosophy of Science (Amsterdam-Almere, Holandia), prof. Kokowski przeprowadził badania stylu łaciny Mikołaja Kopernika przy zastosowaniu m.in. metod stylometrycznych i metody historycznej (kontynuacja badań z 2020 r.). Ujęcie stylometryczne łaciny Kopernika ma pionierski charakter w skali światowej (*należy podkreślić, że podjęcie tego typu analiz to pomysł dr. Georga Borskiego*). Otrzymane wyniki opisano w artykule opublikowanym w „Studia Historiae Scientiarum”¹⁹.

Popularyzując naukę, prof. Kokowski pełnił w 2021 r. funkcję doradcy naukowego w przygotowywanym filmie dokumentalnym o Mikołaju Koperniku i w przygotowywanej wystawie w Kanadzie na jubileusz Mikołaja Kopernika z okazji 550-rocznicy urodzin (The Polish-Canadian Business and Professional Association of Windsor, Windsor, Kanada, 2023 r.).

5. Podsumowanie

W 2021 r. pracownicy afiliowani w Pracowni Naukoznawstwa IHN PAN byli autorami 1 monografii (rozprawy doktorskiej), 1 redakcji naukowej (czasopismo), 10 artykułów, 1 e-posteru, 15 referatów/prezentacji oraz 1 prelekcji, udzielili 3 wywiadów, a także wielokrotnie uczestniczyli w dyskusjach podczas seminariów i konferencji naukowych.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że w 2021 r. *wszyscy* pracownicy afiliowani w Pracowni Naukoznawstwa IHN PAN i niebędący emerytami (3 osoby) aktywnie uczestniczyli w 26th International Congress of the History of Science, podczas którego przedstawione zostały 2 referaty i 1 e-poster ich autorstwa.

Załącznik – Lista referatów przedstawionych w 2021 r. na Seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”

1. Michał Kokowski (IHN PAN), *Seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność”. Założenia organizacyjne i zakres tematyczny*, 25 stycznia 2021 r. [referat], prezentacja zamieszczona w Zenodo, DOI 10.5281/zenodo.5918577.

18 M. Kokowski, *Ladislav Natanson and Alfred Landé versus Planck's Law, the Boltzmann–Planck–Natanson Statistics and the Bose Statistics*, Dickstein Forum (Kraków, 14–17.09.2021) [prezentacja]; idem, *Ladislav Natanson and Alfred Landé versus Planck's Law, the Boltzmann–Planck–Natanson Statistics and the Bose Statistics*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 20, 2021, s. 439–507; idem, *Władysław Natanson i Alfred Landé a prawo Plancka, statystyka Boltzmann–Plancka–Natansona oraz statystyka Bosego*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 20, 2021, s. 509–567.

19 G. Borski, M. Kokowski, *Copernicus, His Latin Style and Comments to Commentariolus*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 20, 2021, s. 339–438.

2. Michał Kokowski (IHN PAN), *Problem list czasopism naukowych i pomysł PN IHN PAN nowej listy czasopism naukowych – czasopisma z historii i z historii nauki*, 26 lutego 2021 r. (współorganizatorzy: Komisja Historii Nauki PAU, Komitet Historii Nauki i Techniki PAN) [referat], prezentacja zamieszczona w Zenodo, DOI 10.5281/zenodo.5918631.
3. Michał Kokowski (IHN PAN), *Obiektywne mierniki dokonań czasopisma naukowego i kosztów publikacji oraz idea listy czasopism punktowanych według Pracowni Naukoznawstwa IHN PAN©*, 26 marca 2021 r. [referat], prezentacja zamieszczona w Zenodo, DOI 10.5281/zenodo.5930726.
4. Michał Kokowski (IHN PAN), *Jakiej naukometrii i bibliometrii potrzebujemy w Polsce?*, 23 kwietnia 2021 r. Seminarium „Naukoznawstwo: historia i współczesność” (wraz z Seminarium „Człowiek we współczesnej nauce” (Instytut Badań nad Edukacją i Komunikacją, Politechnika Śląska, Gliwice); współorganizatorzy: Komisja Historii Nauki PAU, Komitet Historii Nauki i Techniki PAN) [referat], prezentacja zamieszczona w Zenodo, DOI 10.5281/zenodo.5931386.
5. Michał Kokowski (IHN PAN), *„Narodowy Program Kopernikański” a Kopernikanistyka i zintegrowane naukoznawstwo*, 10 maja 2021 r. (współorganizatorzy: Komisja Historii Nauki PAU, Inicjatywa Obywatelska Instytutów PAN, Komitet Historii Nauki i Techniki PAN) [referat], prezentacja zamieszczona w Zenodo, DOI 10.5281/zenodo.6383996.
6. Piotr Hübner (Katedra Badań nad Nauką i Szkolnictwem Wyższym UMK), *Polskie naukoznawstwo po II wojnie światowej – walka o przetrwanie*, 14 czerwca, 2021 r. (współorganizatorzy: Instytut Historii Nauki PAN, Komisja Historii Nauki PAU, Inicjatywa Obywatelska Instytutów PAN, Komitet Historii Nauki i Techniki PAN, Komitet Naukoznawstwa PAN) [referat], streszczenie zamieszczone w Zenodo, DOI 10.5281/zenodo.7092717.
7. Dorota Kozłowska (IHN PAN), *Bibliografia bieżąca historii nauki w Instytucie Historii Nauki PAN*, 25 października 2021 r. [referat], prezentacja zamieszczona w Zenodo, DOI 10.5281/zenodo.7092491.
8. Paweł Polak (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, Kraków), *Samuel Dickstein (1851–1939) – zapomniany prekursor filozofii nauki i naukoznawstwa w Polsce*, 10 listopada 2021 r. (posiedzenie wspólne z Komisją Historii Nauki PAU) [referat].
9. Michał Kokowski (IHN PAN), *Boris Hessen i paradoksalna historia historiografii nauki. Komentarz do słynnego referatu Hessena przedstawionego podczas II Międzynarodowego Kongresu Historii Nauki i Techniki w Londynie w 1931 r.*, 17 grudnia 2021 r. (posiedzenie wspólne z Komisją Historii Nauki PAU) [referat], prezentacja zamieszczona w Zenodo, DOI 10.5281/zenodo.7093279.

Bibliografia

Artykuły i monografie

- Borski G., Kokowski M., *Copernicus, His Latin Style and Comments to Commentariolus*, „*Studia Historiae Scientiarum*” t. 20, 2021, s. 339–438, DOI 10.4467/2543702XSHS.21.013.14044.
- Hübner M., *Fundusz Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego – zamysł i realizacja*, rozprawa doktorska, promotor: prof. dr hab. Jarosław Kłaczkow, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Nauk Historycznych, Toruń 2021.

- Hübner M., *Pułkownicy". Rdzeń środowiska piśmudczyków w systemie polityczno-ustrojowym II Rzeczypospolitej*, Warszawa 2020.
- Kokowski M., *Evolutionary Transformation of the Journal. Part 8*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 20, 2021, s. 13–20, DOI 10.4467/2543702XSHS.21.001.14032.
- Kokowski M., *Ewaluacyjna (r)ewolucja czasopism w Polsce*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 20, 2021, s. 821–858, DOI 10.4467/2543702XSHS.21.024.14055.
- Kokowski M., *Ewolucyjna transformacja czasopisma. Część 8*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 20, 2021, s. 21–28, DOI 10.4467/2543702XSHS.21.002.14033.
- Kokowski M., *Ewolucyjna transformacja czasopisma. Część 9*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 21, 2022 DOI 10.4467/2543702XSHS.22.001.15967 (w druku).
- Kokowski M., *Ladislav Natanson and Alfred Landé versus Planck's Law, the Boltzmann–Planck–Natanson Statistics and the Bose Statistics*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 20, 2021, s. 439–507, DOI 10.4467/2543702XSHS.21.014.14045.
- Kokowski M., *Władysław Natanson i Alfred Landé a prawo Plancka, statystyka Boltzmann–Plancka–Natansona oraz statystyka Bosego*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 20, 2021, s. 509–567, DOI 10.4467/2543702XSHS.21.015.14046.
- Kokowski M., *Sprawozdanie Komisji Historii Nauki PAU w roku 2020/2021*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 20, 2021, s. 947–953, DOI 10.4467/2543702XSHS.21.028.14059.
- Kokowski M., *Sprawozdanie Komisji Historii Nauki PAU w roku 2021/2022*, „Studia Historiae Scientiarum” t. 21, 2022, DOI 10.4467/2543702XSHS.22.021.15987 (w druku).
- Kozłowska D., *Bibliografia historii nauki i techniki za 2020 rok (wybór)*, „Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki” 2021, z. 2, s. 429–471.

Referaty i e-postery

- M. Hübner, *Stanisław Michalski – the Founding Father of the Science of Science*, 26th International Congress of History of Science and Technology: “Giants and Dwarfs in Science, Technology and Medicine”, Division of History of Science and Technology of the International Union of History and Philosophy of Science and Technology (IUHPST/DHST) (Praga, 25–31.07.2021 r.) [e-poster], prezentacja zamieszczona w Zenodo, DOI 10.5281/zenodo.7092115.
- Kokowski M., *The Turning Points in the History of Science of Science and Their Current Importance*, 26th International Congress of History of Science and Technology: “Giants and Dwarfs in Science, Technology and Medicine”, Division of History of Science and Technology of the International Union of History and Philosophy of Science and Technology (IUHPST/DHST) (Praga, 25–31.07.2021 r.) referat, prezentacja zamieszczona w Zenodo, DOI 10.5281/zenodo.7092115.
- Kozłowska D., *Bibliografia bieżąca historii nauki w Instytucie Historii Nauki PAN*, Seminarium (online) „Naukoznawstwo: historia i współczesność”, 25.10.2021 r. (Organizator: Pracownia Naukoznawstwa, Instytut Historii Nauki PAN) [referat], prezentacja zamieszczona w Zenodo, DOI 10.5281/zenodo.7092491.
- Kozłowska D., Kozakowski J., *Bibliography of the History of Science at the Institute for the History of Science of the Polish Academy of Sciences*. 26th International Congress of History and Technology, International Union of History and Philosophy of Science and Technology: “Giants and Dwarfs in Science, Technology and Medicine”, Division of History of Science and Technology of the International Union of History and Philo-

sophy of Science and Technology (IUHPST/DHST) (Praga, 25–31.07.2021 r.) [referat, prezentacja zamieszczona w Zenodo, DOI 10.5281/zenodo.7092283.

Prelekcje i wywiady

Hübner M., Lipski J., *Pułkownicy. Rdzeń środowiska piłsudczyków w systemie polityczno-ustrojowym II Rzeczypospolitej* (Warszawa 2020), Wywiad z Mateuszem Hübnerem na temat jego książki przeprowadził dr Jędrzej Lipski. Program „#Przystanek Książka. Wydawnictwo IPN”, odc. 12 (ser. 2), Warszawa, Instytut Pamięci Narodowej, 26.05.2021 r., ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/144476,Przystanek-Ksiazka-Wydawnictwo-IPN-przedstawia-odcinek-dwunasty-seria-2-26-maja-.html (22 min. 30 sek.–29 min. 45 sek.) [dostęp 10.06.2022].

Hübner M., Dudkiewicz R., *Książka Pułkownicy. Rdzeń środowiska piłsudczyków*. Wywiad z Mateuszem Hübnerem, autorem książki, przeprowadził red. Rafał Dudkiewicz, Program „Kulisy historii”, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa, 5.06.2021 r., ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/144868,Kulisy-historii-odcinek-17-Pulkownicy-Rdzen-srodowiska-pil-sudczykow-5-czerwca-20.html [dostęp 10.06.2022].

prof. dr hab. **Michał Kokowski** – absolwent trzech uczelni (Akademia Górniczo-Hutnicza, Uniwersytet Jagielloński, Papieska Akademia Teologiczna), fizyk, historyk i filozof nauki oraz naukoznawca, kopernikanista, badacz zagadnień interdyscyplinarnych, redaktor naczelny czasopisma „Studia Historiae Scientiarum”, członek korespondent International Academy of the History of Science, przewodniczący Komisji Historii Nauki PAU, członek Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN, członek Komitetu Naukoznawstwa PAN, kierownik Pracowni Naukoznawstwa IHN PAN.
e-mail: michal.kokowski@gmail.com

Data zgłoszenia artykułu: 10 czerwca 2022

Data przyjęcia do druku: 27 czerwca 2022